

THU NHẬP NGOÀI LÃI VÀ HIỆU QUẢ TÀI CHÍNH TẠI CÁC NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI VIỆT NAM

Ngày nhận: 15/12/2015
Ngày nhận lại: 30/3/2016
Ngày duyệt đăng: 10/10/2016
Mã số: 10-16-57

Nguyễn Thị Diễm Hiền (*)
Nguyễn Hồng Hát (**)

Tóm tắt: Thu nhập ngoài lãi (TNNL) của các ngân hàng thương mại cổ phần (NHTM) Việt Nam đang có xu hướng gia tăng trong những năm gần đây. Nhằm góp phần làm rõ hơn các nhân tố tác động đến nguồn thu nhập quan trọng này cùng với tác động của nó đến hiệu quả tài chính (HQTC) của ngân hàng, tác giả thực hiện nghiên cứu thực nghiệm dựa trên dữ liệu của 33 NHTM cổ phần Việt Nam giai đoạn 2006-2013. Nghiên cứu chỉ rõ những nhân tố như đặc thù ngân hàng và điều kiện thị trường tác động mạnh đến TNNL của các ngân hàng. Đồng thời, TNNL có tác động tích cực làm tăng HQTC và giảm sự biến động của HQTC.

Từ khóa: Thu nhập ngoài lãi, hiệu quả tài chính, ngân hàng thương mại.

Abstract: Non-interest income of the Vietnamese commercial banks has been increasing in recent years. We conduct an empirical study using the data from 33 commercial banks during the period of 2006-2013 to analyse the determinants of this important source of income and its effect on banks' financial performance. The empirical results show that bank-specific characteristics and market conditions significantly affect non-interest income. Additionally, non-interest income has a positive effect on the financial performance and reduces banks' financial volatility.

Key words: Non-interest income, financial performance, commercial banks.

Giới thiệu

Trong những năm qua, các NHTM trên thế giới đã phát triển nhanh chóng về số lượng, quy mô và địa bàn hoạt động. Sự cạnh tranh giữa các NHTM trở nên ngày càng gay gắt, dẫn đến xu hướng các ngân hàng dịch chuyển từ hoạt động truyền thống sang việc đa dạng hóa các hoạt động nhằm giữ vững thị phần và gia tăng khả năng sinh lời.

Từ khi trở thành thành viên thứ 150 của Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO) năm 2007, Việt Nam đã đón nhận các cơ hội và thách thức trong nhiều lĩnh vực, trong đó có ngân hàng. Việc gia nhập AEC vào ngày 31/12/2015 và cam kết mở cửa thị trường tài chính hoàn toàn vào năm 2020 khiến các ngân hàng Việt

Nam phải đối mặt với áp lực cạnh tranh gay gắt từ các ngân hàng nước ngoài. Vì thế, làm thế nào để gia tăng thu nhập và nâng cao HQTC là vấn đề mà các NHTM Việt Nam rất quan tâm.

Một số nghiên cứu về mối quan hệ của TNNL với HQTC của các NHTM Việt Nam được công bố, nhấn mạnh vai trò quan trọng của TNNL - một nguồn thu triển vọng của các ngân hàng trong tương lai, bên cạnh thu nhập lãi. Tuy nhiên, còn ít nghiên cứu gắn kết việc xem xét yếu tố nào thực sự ảnh hưởng đến TNNL và vai trò của TNNL đối với HQTC của ngân hàng.

Trong phạm vi dữ liệu của 33 NHTM Việt Nam giai đoạn 2006-2013, nghiên cứu này